

תּוֹרַת ד'

תְּנַמִּימָה

פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ לילָדִים

עַל פִּי רַבֵּנוּ, הָרַב צְבִי יְהוּדָה הַכֹּהֵן קוֹק זצ"ל

כְּתֻבָּה: ר. סוֹפֵר

ירושלים ת"ו

איורים: משה אבני

עיצוב עטיפה וגרפיקה: חנה בן אהרון

צילומים: משה קפלן, רן צור ואחרים

דפוס ליין, מישור אדומים

תודתנו לכולם

כל הזכויות שמורות למחברת

ניתן לצלם או להעתיק חלקים מן הספר שלא למטרות רווח

כתובת המחברת: ר. סופר, בית שערים, 7 ירושלים

טל. 02-6535470 ; 0549144980

הדפסה ראשונה: תשנ"ב

הדפסה שניה מתוקנת, מנוקדת ומורחבת: תשס"ח

הדפסה שלישית: תשע"ה

נְשָׂא

בְּאוֹר "צָבָא" בְּיִשְׂרָאֵל

שְׁלוֹם, יְלָדִים חֲבִיבִים,

בְּשַׁבָּת שְׁעֵבְרָה הִתְחַלְנוּ לְהַפְגִּישׁ בְּחֻמָּשׁ בַּמִּדְבָּר. יִצְאָנוּ
לְדֶרֶךְ, עִם שָׁלֹם - מִמִּצְרַיִם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אָנַחְנוּ הוֹלְכִים,
וְאֶרֶון ד' נֹסֵעַ עִמָּנוּ, בְּתוֹכָנוּ. אָמֵנָם אֲמַרְנוּ, כִּי בְּבֵית נָעִים
יֹתֵר וּבִטּוּחַ, אֲבָל אֵין בְּרָרָה, בְּעוֹלָם הַזֶּה יִשְׁנָה גַם מְצִיאוֹת
שֶׁל "דֶּרֶךְ", "מַחוּץ לְבֵית". וְזֶהוּ הַפֶּלֶא הַגָּדוֹל - גַּם בְּדֶרֶךְ
יִשְׁנוּ סֹדֶר! סֹדֶר שֶׁל חַיִּים, סֹדֶר שֶׁל הַלִּיכָה. יִשְׁנֵן סִכָּנוֹת,
וְלַעֲמֹתָן יִשְׁנָה הַדֶּרֶכָה אֱלֹהִית - כִּיצַד נִנְהַג.

וְהִנֵּה, הַמַּחֲנֶה הַלְאֲמִי הַגָּדוֹל הַזֶּה, הַנּוֹסֵעַ בַּמִּדְבָּר,
בְּדֶרֶכוֹ אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בּוֹדֵאֵי יִתְקַל בְּדֶרְכּוֹ בְּאוֹיְבִים,
הַמְבַקְּשִׁים לְכָלוֹתוֹ, לְהִתְנַכֵּל לוֹ. וּבְאַמָּת, בְּעוֹלָם הַזֶּה,
בִּינְתִים, כָּל זָמַן שִׁישְׁנֵן מַלְחָמוֹת בֵּין עַמִּים, כְּשֶׁעֲדִין אֵין
הַשְׁלוֹם שׁוֹכֵן בְּתוֹכוֹ בֵּין כָּל הָאֲמוֹת, יֵשׁ צֶרֶךְ לְהִגָּן וְגַם

לִכְבֹּשׁ בְּכַח הַזְרוּעַ מָה שֶׁמִּגִּיעַ לָךְ. יֵשׁ צֶרֶךְ בְּמִצִּיאוֹת שֶׁל
צָבָא! עִם זְקוּק לְצָבָא. אֲשֶׁרִינוּ. זְכִינוּ שִׁישׁ לָנוּ צָבָא שֶׁהוּא
קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים, צָבָא-הַגְּנָה-לְיִשְׂרָאֵל, צָבָא מוֹסְרֵי מָאד, אוֹלֵי
אֶפְלוּ מוֹזֵר בְּעֵינֵי זָרִים: צָבָא בַּעַל עֲרָכִים, "צָבָא
אִידֵאָלִיסְט"! צָבָא כָּזֶה, הַנִּלְחָם מִתּוֹךְ הַכָּרָה בְּצִדְקַת
מִלְחָמוֹתָיו.

וּבִדְאִי יִחְשְׁבוּ הַצְעִירִים בִּיְיָנוּ, כִּי צָבָאנוּ נוֹלֵד עִם קוּם
הַמְּדִינָה, בְּשָׁנַת תש"ח, לִפְנֵי שְׁשִׁים שָׁנָה. לֹא כֵן הוּא. צָבָא
יִשְׂרָאֵל נוֹלֵד מִשְׁנוֹלָדָה הָאֵמָּה, בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם! "בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא ד' אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַל-צָבָאָתָם" (שְׁמוֹת יב, נא). אָמֵנָם, אֵימַתִּי אָנוּ פּוֹגְשִׁים בּוֹ
בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה בְּצוּרָה מַמְשִׁית? כָּאן – בְּפִרְשֵׁתָנוּ! מִפְּנֵי
שְׁעֵתָהּ אָנוּ בִּדְרֹךְ - זֹכְרִים יְלָדִים? - וּבִדְרֹךְ יֵשׁ צֶרֶךְ בְּצָבָא
גָּדוֹל וְחִזָּק, הַמְּרַכֵּב מְכַל הָאֵמָּה, מְכַל שְׁבֻטִּיהָ, מִמֶּשׁ
כְּבִימִינוּ אֵלֶּה. שֶׁהָרִי זֶהוּ הַמִּשְׁקָה שֶׁל אוֹתוֹ צָבָא מִמֶּשׁ מִלְפָּנֵי
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים שָׁנִים!

אָבֵל עוֹד דִּבֵּר חָשׁוּב וְנִפְלָא מִלְמַדֵּת אוֹתָנוּ פִּרְשֵׁתָנוּ.
בְּאֵמַת אֵין עֲנִין הַצָּבָאִיוֹת מִתְחִיל בְּצָבָאִיוֹת הַמִּלְחָמִיתִית!
הַצָּבָא הָעֶקְרִי, רִאשִׁית הַצָּבָא הֵיכֵן הוּא נִמְצָא? בְּמִשְׁכָּן!

באהל מועד! במקדש! למה הדבר דומה? חפץ האב לחנך את בנו שיהא אדם טוב וישר. ובכן, יושב האב עם בנו ומלמדו תורה ומקנהו מדות טובות והרגלים טובים שילך בהם. כך יום אחר יום. כמה נחמד.

נו, ואם יאָרע, אם יקרה פעם אחת, ועוד פעם, שיימאן הבן לשבת, יסרב להקשיב. ולמחרת - איננו חפץ ללמד עוד, מפל וכל. מה יעשה האב? האין זאת, ישדלו בדברים, ידבר על לבו, יפתהו בלשון רכה. ולאחר מכן יותר בתקף, בדרישה ואזהרה. ולאחריו - בנזיפה ואיומים. וסופו, אם לא נותרה ברירה בידו, יענישנו, כפי כח הבן לסבל. שהלא הוא אוהב את בנו מאד מאד, וכל חפצו, שילמד הבן תורה עוד ועוד, לא כן?

הנה, מלמדנו שלמה המלך: "חושך שבטו שונא בנו!" מתר הדבר להענישו, אפלו להכותו מעט מעט, עבור מטרה כל כך חשובה. ולא עוד, מגלה לנו שלמה המלך, מעניש האב את בנו - דוקא מפני שהוא אוהבו! רק מי שאין הדבר נוגע לו כלל וכלל, כיצד יגדל ואיזה מין אדם יהיה בנו לכשיגדל - רק זה לא יגער בו ולא יוכיחו כלל. יוצא לנו, כי מי ש"חושך שבטו" - הוא קצת "שונא את

בנו", חלילה!

אם כן ילדים, דבר מענין מאד ראינו - ישנה הלקאה,
ישנה גערה, שהיא באה מלב אוהב. וכלל שיותר מלא
הלב אהבה, הגערה והמכה - כמובן, אם הדבר נחוץ -
קשות יותר. איך יתכן? יתכן! דוקא דוקא - כך הוא! כך
באדם יחידי, באב ובנו. וכך ממש - גם באמה שלמה! זהו
בדיוק מה שאמרנו בתחלה.

הצבא - אין הוא מתחיל מן החול, אין ראשית עסקו -
המלחמה. לא. צבא ישראל, הוא מתחיל בקדש, במשכן,
באהל מועד! הלא חפצה האמה בטוב לכל. הן לכה נוצרנו!
מרגע לידתה זהו ענינה, ללמד לכל העמים כלם, לכל
הברואים כלם, מהי הדרך הטובה שילכו בה, לאשרם
ושמחתם. והנה לא תמיד ולא הכל מכירים בטובה הגדולה
הזו, מתנכלים לנו להמיתנו, להשפילנו, להחלישנו.

אז, אין בררה לעם-המחנך, ל"צבא המחנך", "צבא
הקדש". מכרח הוא לטפל במתמרדים, 'להרגיעם' ביד
קשה, בזרוע, כן כן. וזה מה שאנו מכנים - מלחמה! היאך
יזיח אדם את תלמידו? - ברצועה. היאך ישכנע איש את
רעהו? - במלחמת דעות. והיאך 'תזיח' אמה את

חברתה, ומתוך כך יתברר אפיה? - במלחמה.

הנה לנו, ילדים, רואים אתם - מתוך צבא של קדש,
צבא של שלום - ישנו צבא של מלחמה. מתוך עבודת
השלום, עבודת ד' שבמקדש - יש מקום גם למלחמתיות.
על כן, ילדים, לעולם לעולם - היו כל המלחמות שנלחם
ישראל, צודקות ומוסריות לגמרי - כלן כלן, מאז ועד היום
ועד עולם, עד שלא יצטרך העולם למלחמות עוד, מפני
שהכל יכירו טובה למחנה המסור והאוהב - לעם ישראל.
ובינתיים? בינתיים כך הוא. מתוך צבא-של-שלום ישנו
צבא-של-מלחמה. מתוך צבא-המשכן, שכלו קדש, ישנו
"צבא-הגנה-לישראל", הצבא הנלחם את מלחמות ישראל,
מלחמות ד' - וגם הוא כלו קדש, מפני שנברא כל-כלו
להגן ולשמר על צבא-המשכן, צבא ד'.

זהו הלמוד הנפלא של פרשתנו.

שבת שלום!